

ASIANAJOTOIMISTO · ATTORNEYS-AT-LAW

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia **Valitus** **maa-aineslupa-** **ja** **ympäristölupa-asiassa** **(ns.**
yhteislupapäätös)

Valituksen kohteena oleva päätös

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan päätös 3.10.2023 § 80 koskien maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa maa-aineisten ottamiseen ja ympäristön-suojelulain 27 §:n mukaista ympäristölupaa kiviaineksen murskaukselle Oriveden kaupungin Eräpyhän kylässä sijaitsevilla kiinteistöillä YLÄHAR-JULA 562-447-1-126, KURKIVUORI 562-447-1-6, ALA-KUIVANEN I 562-447-1-125 ja Paapanpalsta 562-447-1-147 ("Rappuvuori").

Valitusosoituksen mukaan valitusaika päättyy 15.11.2023.

Valittaja (luvan hakija)

Kurun Kivi Oy (0621480-0)
Kapeentie 1245, 34260 TERÄLAHTI

Valittajan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Sami Laaksonen
Asianajotoimisto Laakso Laaksonen Vuorenvirta Oy
Puolalankatu 1, 20100 Turku
puh. 010 633 0812
sami.laaksonen@llv.fi

VALITUS

1

Vaatimukset

Kurun Kivi Oy vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa valituksen kohteena olevan Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen 3.10.2023 § 80 päätökseen kirjatun lupamääräyksen 3. osalta.

Hallinto-oikeuden tulee *ensisijaisesti* muuttaa lupamääräystä 3. siten, että myös murskaamista ja kiviaineksen louhintaa voidaan harjoittaa ympäri vuoden (siis myös ajalla 1.4.-15.7.) maanantaista perjantaihin: murskaamista klo 7-22, poraamista klo 7-21, rikotusta klo 8-18 ja räjäyttämistä klo 8-16.

Toissijaisesti lupamääräystä 3. tulee muuttaa siten, että ajalla 1.4.-15.7. kiellettyjä toimintoja olisivat vain murskaaminen ja rikottaminen. Lupamääräyksen tulisi sallia ajalla 1.4.-15.7. suoritettava poraaminen ja räjäyttäminen. Yli 500 kg räjäytykset voitaisiin rajoittaa vain yhteen kertaan viikossa.

Viimesijaisesti hallinto-oikeuden tulee palauttaa asia Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalle uudelleen asianmukaisesti käsiteltäväksi.

2

Perustelut

2.1

Yleistä

Valituksen kohteena olevassa päätöksessä on kysymys kalliokiviaineksen ottamisesta sekä kalliokiven louhinnasta ja murskaamisesta Oriveden kaupungin Eräpyhän kylässä sijaitsevilla kiinteistöillä YLÄHARJULA 562-447-1-126, KURKIVUORI 562-447-1-6, ALA-KUIVANEN I 562-447-1-125 ja Paapanpalsta 562-447-1-147. Kurun Kivi Oy hallitsee kiinteistöjä vuokrasopimusten nojalla. Koska kyse on ympäristönsuojelulain säännösten mukaisesti myös ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, ympäristölauta-

kunta käsitteli ja ratkaisi asian maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisesti samalla päätöksellä.

Lupahakemuksen mukaisessa toiminnassa on kyse kalliokiviaineksen ottamisesta noin 12 hehtaarin ottamisalueelta. Lupaa haettiin 15 vuodeksi siten, että kokonaisottomäärä olisi ollut 375.000 m³ltr ja arvioitu vuotuinen ottomäärä noin 25.000 m³ltr. Viimeksi mainitusta määrästä noin 5.000 m³ltr on tarvekiveä ja noin 20.000 m³ltr sivukiveä. Ympäristölautakunta myönsi kuitenkin luvan vain 10 vuodeksi ja vain kokonaismäärälle 250.000 m³ltr. Myönnetyn luvan mukaankin arvioitu vuotuinen ottomäärä on keskimäärin 25.000 m³ltr.

Louhittava tarvekivi on graniittista ja silikaattista graniittia. Kyseessä on uuden kalliokiviaineksen ottamistoiminnan aloittaminen.

Kalliokiviaines irrotetaan louhimalla ja paloitellaan määrämittäisiksi ja -muotoisiksi blokeiksi. Louhintaa suoritetaan poraamalla, räjäyttämällä, sahaamalla, kiilaamalla ja vaijerisahausta apuna käyttäen. Blokit jatkojalostetaan mm. hautakiviksi sekä rakennus- ja sisustuskiviksi. Kivet käsitellään avolouhoksessa ja siirretään sen jälkeen lohkareiden varastointialueelle. Sivukiveä murskataan tarvittaessa ja mursketta varastoidaan sivukivialueella myöhempää käyttöä varten.

Oriveden kaupungin ympäristölautakunta päätyi harkinnassaan oikeaan lopputulokseen katsoessaan, että luvan myöntämisen edellytykset sinänsä täyttyivät ja myöntäessään luvan – vaikkakin kokonaisottomäärää ja toiminta-aikaa hakemuksessa esitetystä rajoittamalla. Kurun Kivi Oy on valmis hyväksymään kyseiset rajoitukset, mutta sen sijaan lupamääräykseen 3. kirjattua vuosittaista toiminta-aikaa koskevaa rajoitusta Kurun Kivi Oy pitää perusteettomana. Lupamääräyksen 3. mukaan murskaamista ja kiviaineksen louhintaa ei saa harjoittaa 1.4.-15.7. välisenä aikana.

2.2 Perusteet lupamääräyksen muuttamiselle

2.2.1 Lupapäätöksessä lupamääräykselle 3. esitetyt perusteet

Valituksen kohteena olevassa lupapäätöksessä lupamääräystä 3. on perusteltu lyhyesti ja vain seuraavasti:

”Määräyksellä vähennetään häiriintyvälle kohteille toiminnasta aiheutuvaa meluhaittaa ja turvataan alueella lintujen pesimis- ja levähdysrauha.”

Lupamääräys liittyy kalasääsken pesintään. Pirkanmaan ELY-keskus esitti ympäristölautakunnalle antamassaan lisälausunnossa 17.12.2021 asiaa koskien, että

”...petolinnun pesimärauhan turvaamiseksi on suositeltavaa, ettei kovaa ja yllättävää melua aiheuttavaa toimintaa aiheutettaisi toiminta-alueella pesinnän kannalta kriittiseen aikaan 1.4. – 15.7. välisenä aikana.”

Tämän suosituksen perusteella ympäristölautakunta lienee päättänyt lupamääräyksen 3. ensimmäisessä kappaleessa tarkoitettujen rajoitusmääräysten antamiseen.

2.2.2 Kalasääsken pesää koskevat tiedot ja havainnot

Kyseinen kalasääsken pesä sijaitsee lähes 800 metrin etäisyydellä ottamisalueen reunasta koilliseen, Kaakkolammin koillispuolella.

FCG Finnish Consulting Group Oy:n laatiman luontoselvityksen 27.10.2021 kohdassa 6.3 todetaan, että

”Kaakkolammen sääsken pesäpuut sijoittuvat riittävän (yli 700 m) kauaksi toiminnasta, jotta toiminnasta olisi haittaa lajien pesinnälle.

Rappuvuoren ja Kurkivuoren pesimäpaikat ei ole enää pesintää, koska alueen metsiä on hakattu ja pesäpaikat eivät ole käytössä. Pölkkövuoren pesäpaikalla on varttunutta puustoa, mutta pesintää paikalla ei ole ollut pitkää aikaan. Pesäpaikka on selvitysalueen rajalta noin 600 metrin päässä.”

Sääksisäätiö sr antoi 5.5.2022 lausunnon koskien kyseistä kalasääsken pesäpuuta ja pesinnän tilannetta. Säätiön lausunnosta käy ilmi, että pesä on ns. tekopesä ja että kesällä 2021 pesän havaittiin romahtaneen. Kalasääsken pesinnän jatkaminen edellyttäisi kunnostustoimia. Toukokuussa 2022 tehdyssä tarkastuksessa tekopesästä näkyivät jäänteinä vain harvat aluspuut sekä lahonneet tukivaajat. Keväällä 2022 ei havaittu merkkejä kalasääsken paikallaolosta. Lausunnon mukaan pesä voi pysyä asumattomana vuosia.

2.2.3 Käsittelyn yhteydessä esitetyt perusteet rajoituksille

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lisälausunnossaan 17.12.2021, että Luonnontieteellisen keskusmuseon rengastustoimiston suositus kalasääsken pesäpuun suojavyöhykkeeksi on 500 – 800 metriä ja että Metsähallituksen petolintuvastaava suosittelee 1,1 kilometrin suojavyöhykettä. Nämä tiedot ELY-keskus on poiminut korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksestä KHO:2015:3.

Pirkanmaan ELY-keskus ei kuitenkaan ole näkemyksessään huomionnut sitä, että kyseisessä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisemassa tapauksessa oli kyse turvetuotannosta ja siis turpeenottoalueisiin liittyvien suojaetäisyyksien harkinnasta. Suositukset eivät siten ole suoraan käyttökelpoisia harkittaessa tarvekivenlouhinnan suojaetäisyyksiä.

Ratkaisussa KHO:2015:3 todetaan, että

”Käytettävissä olevan luonnontieteellisen selvityksen perusteella pesän ja turvetuotantoalueen välistä metrimääristä riittävän suurta suojavyöhykettä on vaikea yksiselitteisesti määritellä. Asiassa on esitetty erilaista selvi-

tystä, jossa sopivaksi etäisyydeksi turvetuotantoalueen ja kalasääsken pesän välillä on arvioitu 100–1 100 metriä. Saadun selvityksen perusteella voidaan todeta, että etäisyys on riippuvainen alueen ominaisuuksista.

Valituksen kohteena olevasta päätöksestä ei käy ilmi sitä, millä tavoin alueen ominaisuudet on huomioitu päätösharkinnassa.

2.2.4 Rajoitusmääräysten perusteettomuus

Kuten Kurun Kivi Oy jo ympäristölautakunnalle ilmoitti, on kesäkausi kokonaisuudessaan louhintatyön kannalta tuotantotaloudellisesti tärkeintä ja kustannustehokkainta aikaa. Kesäisissä olosuhteissa louhittaessa työn tehokkuuden suhde talviaikaan on lähes 1:3, eli talviolosuhteissa sellaiseen työhön, joka kesällä tehdään yhdessä päivässä, menee helpostikin 2-3 päivää. Olosuhteet ulkona (valaistus, lämpötilat, lumen määrä ja liukkaus) vaikuttavat olennaisesti sekä turvallisuuteen että louhintatyön edistymiseen. Luvassa poisrajattu toiminta-aika edustaa taloudellisesti lähes 30 % Kurun Kivi Oy:n vuoden liikevaihdosta, joten rajoituksella on merkittävä taloudellinen vaikutus yritystoiminnalle. Mahdollisesti rajoitukset johtavat myös työntekijöiden työaikojen sovitteluun tai jopa lomautuksiin. Tämän vuoksi lupaharkinnassa tulisikin erityisen huolellisesti harkita sitä, onko huhti-heinäkuulle kohdistuville rajoitukselle aitoja ja todellisia perusteita. Rajoituksia ei tulisi määrätä vain varmuuden vuoksi.

Sääksisäätiön lausunnon perusteella on selvää, että kyseinen tekopesä on ollut käyttämätön ainakin jo kolmen vuoden ajan. On mahdollista, että kalasääski ei palaa pesälle enää milloinkaan ja joka tapauksessa siihen voi kulua aikaa useita vuosia. Toiminnan voimakas rajoittaminen vain tätä teoreettista tilannetta silmällä pitäen ei ole perusteltua. Mahdollista olisi asettaa sellainenkin lupamääräys, jossa pesän tilanne tarkistettaisiin vuosittain aina pesintään valmistautumis- ja haudontajakson alussa ja rajoitusmääräykset olisivat voimassa vain silloin, kun pesää oikeasti käytetään.

Kurun Kivi Oy:n näkemyksen mukaan kyseistä noin 800 metrin suojaetäisyyttä ottamisalueen rajalta on joka tapauksessa pidettävä riittävänä siten, ettei rajoitusmääräysten antaminen ole ylipäänsä tarpeen. Kuten Kurun Kivi Oy ympäristölautakunnalle esitti, ei esim. poralaitteista lähtevä tasainen ääni ole häiritsevää. Sivukivialue sijaitsee ottamisalueen ”takana”, kauimpana pesäpuusta. Ei myöskään ole mitenkään selvää, häiritsevähkö yksittäiset räjäytykset ylipäänsä lintulajeja ja niiden pesintää. Kyse ei - näin suuri etäisyys huomioiden - ole sellaisista ”äkillisistä voimakkaista melusykäyksistä”, joihin Pirkanmaan ELY-keskus lisälausunnossaan 17.12.2021 viittaa. Alueen ominaisuuksia ei lupaharkinnassa ole asianmukaisesti otettu huomioon.

Vaasan hallinto-oikeuden on yllä esitetyn perusteiden kumottava valituksen kohteena olevan päätöksen lupamääräyksen 3. mukaiset vuosittaista toiminta-aikaa koskevat rajoitukset ja tehtävä lupamääräyksiin tätä koskevat muutokset.

3

Päiväys ja allekirjoitus

Turussa, 15. päivänä marraskuuta 2023

KURUN KIVI OY

Laati:

Sami Laaksonen

asianajaja, varatuomari, Naantali